ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Davida Hipšra a soudců JUDr. Tomáše Foltase a Mgr. Lenky Krupičkové v právní věci žalobce: **nezl. L. B. V.,** zastoupen Mgr. Vratislavem Polkou, advokátem se sídlem Vinohradská 1233/22, Praha 2, proti žalované: **Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců,** se sídlem náměstí Hrdinů 1634/3, Praha 4, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 28. 8. 2018, č. j. 15 A 67/2016 – 38,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I.

[1] Žalobce se kasační stížností domáhá zrušení v záhlaví označeného rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem (dále jen „krajský soud“), kterým byla zamítnuta žaloba proti rozhodnutí žalované ze dne 23. 3. 2016, č. j. MV-19498-4/SO-2016. Žalovaná uvedeným rozhodnutím zamítla odvolání žalobce proti rozhodnutí Ministerstva vnitra ČR, Odboru azylové a migrační politiky (dále jen “správní orgán prvního stupně“) ze dne 16. 12. 2015, č. j. OAM-1816-10/ZR-2015 a potvrdila odvoláním napadené rozhodnutí. Správní orgán prvního stupně výrokem I. rozhodnutí žalobci zrušil povolení k trvalému pobytu dle § 77 odst. 1 písm. c) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění v době rozhodné (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), výrokem II. žalobci stanovil podle § 77 odst. 3 téhož zákona lhůtu 30 dnů k vycestování z území České republiky. Žalobci byl zrušen trvalý pobyt, jelikož pobýval mimo území států Evropské unie nepřetržitě po dobu delší než 12 měsíců, aniž by

k tomu byl veden závažnými důvody dle § 77 odst. 1 písm. c) zákona o pobytu cizinců. Žalobce od srpna 2013 do června 2015 pobýval ve Vietnamské socialistické republice, kde navštěvoval základní školu.

[2] Správní orgán prvního stupně na základě písemného prohlášení otce žalobce L. D. K. ze dne 9. 6. 2015, které bylo učiněno při hlášení nového pasu žalobce, zjistil, že žalobce pobýval od srpna 2013 do června 2015 ve Vietnamu, neboť zde byl žákem základní školy. Správní orgán prvního stupně následně zahájil z úřední povinnosti se žalobcem správní řízení a k podání svědecké výpovědi předvolal oba rodiče žalobce. Jelikož na předvolání k výslechu nebylo nijak reagováno, správní orgán prvního stupně písemně vyzval matku žalobce N. T. Y, aby odůvodnila a prokázala důvod pobytu nezletilého žalobce ve Vietnamu. Matka žalobce pobyt odůvodnila tím, že se syn měl ve Vietnamu naučit vietnamský jazyk a poté se vrátit na území České republiky. Správní orgán prvního stupně na základě těchto skutečností a fotokopií předchozího i nového cestovního pasu žalobce, které pořídil při hlášení nového pasu otcem žalobce, vydal rozhodnutí, kterým žalobci zrušil trvalý pobyt.

[3] Správní orgán prvního stupně dospěl k závěru, že základní školní docházka v zemi původu žalobce není závažným důvodem dle § 77 odst. 1 písm. c) zákona o pobytu cizinců k tomu, aby žalobce mohl pobývat déle než 12 měsíců mimo území států Evropské unie. Žalobce pobýval ve Vietnamu po celou dobu od srpna 2013 do června 2015 a během této doby ani jednou nepřicestoval zpět na území České republiky nebo smluvního státu Evropské unie. Tvrzení matky, že žalobce ve Vietnamu studoval vietnamský jazyk, správní orgán prvního stupně považoval za účelové. Přerušením pobytu na území České republiky byl současně přerušen integrační proces žalobce do české společnosti. Žalobci byl povolen trvalý pobyt za účelem sloučení rodiny, který však nebyl využit ke společnému soužití, ale žalobce byl naopak odvezen do země původu, kde nepřetržitě žil v péči jiných osob a navštěvoval zde základní školu. Přitom žalobce měl dle § 36 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, povinnost plnit základní školní docházku v České republice. Žalobce neprokázal, že by splnil podmínky § 38 téhož zákona a mohl plnit základní školní docházku v zahraničí. Správní orgán prvního stupně vzhledem k uvedenému neshledal zrušení trvalého pobytu žalobci jako zásah do práv dítěte dle Úmluvy o právech dítěte.

[4] Žalobce podal proti rozhodnutí správního orgánu prvního stupně odvolání, ve kterém žádné nové skutečnosti nebo důvody vycestování na dobu delší 12 měsíců neuvedl. Žalovaná rozhodnutím ze dne 23. 3. 2016, č. j. MV-19498-4/SO-2016 odvolání zamítla a napadené rozhodnutí potvrdila.

[5] Žalobce v podané žalobě namítal nepřezkoumatelnost, nedostatečně zjištěný skutkový stav a nepřiměřenost rozhodnutí správního orgánu prvního stupně a žalované (dále také „správní orgány“). Žalobce se domnívá, že plnění školní docházky v domovské vlasti je jeden z důvodů, pro který byl oprávněn k pobytu mimo území Evropské unie po dobu delší než 12 měsíců. Žalobce dále namítal, že správní orgán prvního stupně postupoval při pořízení kopie jeho cestovního dokladu v rozporu se zákonem č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů, ve znění v době rozhodné, neboť k pořízení kopie neměl souhlas žalobce ani jeho zákonného zástupce. Zrušení trvalého pobytu žalobci bylo

nepřiměřené pro rozpor s čl. 8 Evropské úmluvy o ochraně základních lidských práv a Úmluvou o právech dítěte. Žalobce od svého návratu do České republiky žije se svými rodiči a navštěvuje základní školu. Žalobce splňuje podmínky pro udělení trvalého pobytu, přičemž k jeho zrušení by došlo pouze z formálních důvodů. Nelze proto požadovat, aby jeden z rodičů společně s žalobcem opustil území České republiky za účelem opětovného obstarání pobytového oprávnění a aby rodiče vynaložili s tím spojené náklady. Oba rodiče žalobce na území České republiky pracují. Pro nezletilého žalobce mají vytvořené zázemí, přičemž žalobce jako nezletilé dítě má zůstat v péči rodičů.

[6] Krajský soud shledal rozhodnutí žalované přezkoumatelné a skutkový stav řádně zjištěný. Správní orgány vycházely ze sdělení rodičů žalobce, že důvodem pobytu žalobce ve Vietnamu byla základní školní docházka s cílem naučit se vietnamský jazyk. Žalobce to nijak nerozporoval. Pokud správní orgán zjistí, že cizinec je po dobu delší než 12 měsíců nepřítomen na území členských států Evropské unie, je povinen při splnění dalších podmínek, zahájit řízení o zrušení platnosti povolení k trvalému pobytu s tím, že před nepřijatelně tvrdými dopady zrušení trvalého pobytu cizince chrání závažné důvody dle § 77 odst. 1 písm. c) zákona o pobytu cizinců. Správní orgány mají povinnost umožnit cizinci sdělit důvody nepřítomnosti a prověřit, zda spadají pod neurčitý právní pojem závažné důvody (viz rozsudek NSS ze dne 4. 1. 2017, č. j. 9 Azs 288/2016 - 30). Krajský soud se v posuzovaném případě ztotožnil se správními orgány, že základní vzdělávání žalobce v zemi původu nelze podřadit pod librační důvod dle § 77 odst. 1 písm. c) zákona o pobytu cizinců (viz rozsudek NSS ze dne 24. 10. 2017, č. j. 8 Azs 117/2017 - 47). Základní školní docházku nelze považovat ve smyslu téhož ustanovení za studium, tedy za závažný důvod, neboť nesplňuje definici studia dle § 64 odst. 1 zákona o pobytu cizinců pro účely téhož zákona.

[7] Krajský soud žalobu zamítl. Zabýval se námitkou nepřiměřeného dopadu rozhodnutí žalované do soukromého a rodinného života žalobce. S odkazem na znění § 77 odst. 1 písm. c) zákona o pobytu cizinců a na rozsudek NSS ze dne 4. 1. 2017, č. j. 9 Azs 288/2016 - 30 konstatoval, že správní orgány v tomto případě nemohou zvažovat dopad rozhodnutí do rodinného a soukromého života cizinců. Žalovaná se nedopustila porušení mezinárodních závazků dle Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod a Úmluvy o právech dítěte. Krajský soud nepřisvědčil ani námitce porušení zákona o ochraně osobních údajů tím, že správní orgán prvního stupně pořídil kopie cestovního pasu žalobce (k tomu odkázal na závěry rozsudku NSS ze dne 22. 1. 2013, č. j. 9 Aps 5/2012 - 56, publ. pod č. 2811/2013 Sb. NSS). Při výkonu veřejné moci, v rámci kterého dochází ze zákona ke zpracování osobních údajů, není třeba poskytnutí souhlasu dotyčné osoby. Navíc zákon o ochraně osobních údajů se nevztahuje na nahodilé shromažďování osobních údajů. Získání důkazního prostředku proto nelze považovat za záměrné shromažďování osobních údajů za účelem jejich dalšího systematického zpracování.

II.

[8] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) se kasační stížností domáhá zrušení v záhlaví uvedeného rozsudku krajského soudu z důvodů, jež lze podřadit pod § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále

jen „s. ř. s.“). Rozhodnutí žalované je nepřezkoumatelné, vychází z nedostatečně zjištěného skutkového stavu a je nepřiměřené. Správní orgány nezohlednily, že žalobce je nezletilým dítětem. V době zahájení řízení opětovně pobýval se svými rodiči na území České republiky. Stěžovatel je zcela závislý na rodičích, kteří zde žijí a pracují. Na zrušení trvalého pobytu stěžovateli není veřejný zájem. Stěžovatel by pro získání nového pobytového oprávnění musel opustit území České republiky v doprovodu jednoho z rodičů, přičemž budou muset být vynaloženy enormní náklady na cestu, pobyt a podání nové žádosti. Nezletilé vietnamské děti jsou běžně posílány do země původu zejména k prarodičům na „kulturní a jazykovou výchovu“, což není pro Českou republiku nic negativního a neznamená to, že by takové dítě nemělo v úmyslu dále realizovat povolení k pobytu.

[9] Stěžovatel připomenul judikaturu Ústavního soudu, dle které je při nalézání práva nezbytné vycházet z individuálních rozměrů každého případu. Dále je dle stěžovatele třeba přihlédnout k Úmluvě o právech dítěte, neboť ilegalizace dalšího pobytu stěžovatele by vedla k jeho dlouhodobému odloučení od rodiny, či nejméně od jednoho z rodičů. Stěžovatel nesouhlasí s právním názorem, že studium na základní škole není důvodem dle § 77 odst. 1 písm. c) zákona o pobytu cizinců, pro který je možné pobývat déle než 12 měsíců mimo území členských států Evropské unie. Trvalý pobyt je nejvyšší pobytový status cizince, proto by jeho zrušení mělo podléhat větší kontrole než rušení jiných pobytových oprávnění. Stěžovatel závěrem odkázal na rozsudek NSS ze dne 18. 3. 2015, č. j. 1 Azs 174/2014 - 41, dle kterého *„je porušování právních předpisů ze strany cizinců „stíháno“ podstatně přísněji než je tomu u občanů České republiky. Z porušení leckdy jen administrativních povinností je vyvozována „neúcta k právnímu řádu země“ a je v nich shledáváno naplnění zákonných důvodů pro vyhoštění bez dostatečného zohlednění skutečných rizik pro veřejný pořádek, bezpečnost a další veřejné zájmy. V řadě případů se přísnost státních orgánů zvyšuje na úroveň, kterou by každý pociťoval jako nespravedlivou*.“

[10] Žalovaná plně odkazuje na rozsudek krajského soudu a na své rozhodnutí. Navrhuje zamítnutí kasační stížnosti.

III.

[11] Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3, 4 s. ř. s.).

[12] Kasační stížnost není důvodná.

[13] Nejvyšší správní soud nejprve posuzoval námitku nepřezkoumatelnosti rozsudku krajského soudu, neboť nepřezkoumatelnost je jednou z vad, k nimž je povinen dle § 109 odst. 4 s. ř. s. přihlížet z úřední povinnosti. Rozsudek krajského soudu je plně přezkoumatelný co do skutkových i právních závěrů. Krajský soud jasně vymezil rozhodné skutečnosti ze správního spisu, žádnou podstatnou neopomenul a tyto skutečnosti posuzoval z hlediska naplnění důvodu pro zrušení trvalého pobytu stěžovateli dle § 77 odst. 1 písm. c) zákona o pobytu cizinců. Úvahy krajského soudu jsou plně přezkoumatelné, rozsudek obsahuje nosné důvody pro závěr o zákonnosti žalobou

napadeného rozhodnutí a je zcela srozumitelný. Ostatně sám stěžovatel s věcnými závěry krajského soudu polemizuje, což by u nepřezkoumatelného rozsudku nebylo možné.

[14] Dle § 77 odst. 1 písm. c) zákona o pobytu cizinců: „*Ministerstvo zruší platnost povolení k trvalému pobytu, jestliže cizinec pobýval mimo území států Evropské unie nepřetržitě po dobu delší než 12 měsíců, pokud nebyla odůvodněna závažnými důvody, zejména těhotenstvím a narozením dítěte, závažným onemocněním, studiem nebo odborným školením anebo pracovním vysláním do zahraničí*“.

[15] Kasační soud dále posuzoval, zda byl řádně zjištěn skutkový stav. Rozhodnutí správních orgánů bylo podloženo fotokopií neplatného cestovního pasu stěžovatele, z nějž je patrno příletové razítko do Vietnamu ze dne 13. 8. 2013 a nového cestovního dokladu, ve kterém je odletové razítko z Vietnamu ze dne 5. 6. 2015 a příletové razítko letiště Praha – Ruzyně z téhož dne. Ve správním spise je dále založeno podepsané písemné prohlášení otce stěžovatele ze dne 9. 6. 2015, dle kterého byl stěžovatel od srpna 2013 do července 2015 ve Vietnamu, kde chodil do školy a že nyní bude v České republice. Dalším podkladem je písemné vyjádření matky stěžovatele ze dne 16. 11. 2015, že důvodem, pro který její syn opustil Českou republiku na dobu delší 12 měsíců, bylo studium vietnamského jazyka ve Vietnamu s tím, že stěžovatel se následně vrátil zpět do České republiky. Není proto pochyb o tom, že stěžovatel nebyl na území členských států Evropské unie přítomen po dobu delší 12 měsíců a že mu nesvědčí žádná závažná okolnost, pro kterou by mohl toto území na tak dlouhou dobu opustit. Stěžovatel nepředložil žádný další doklad, z něhož by mohla taková skutečnost vyplynout. Skutkový stav byl řádně zjištěn.

[16] Nejvyšší správní soud nepokládá rozhodnutí žalované za nepřiměřené z hlediska dopadu do soukromého a rodinného života stěžovatele. Této souvislosti se již judikatura správních soudů v minulosti opakovaně věnovala. V rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 3. 2017, č. j. 7 Azs 338/2016 - 39, se kasační soud zabýval vnitřní systematikou § 77 zákona o pobytu cizinců a konstatoval, že „ *ten v odst. 1 stanoví skupinu důvodů, při jejichž splnění Ministerstvo vnitra zruší platnost povolení k trvalému pobytu bez dalšího. V odst. 2 pak uvádí druhou skupinu důvodů, při jejichž splnění Ministerstvo vnitra zruší platnost povolení k trvalému pobytu „za podmínky, že toto rozhodnutí bude přiměřené z hlediska jeho zásahu do soukromého nebo rodinného života cizince.“ Jinak řečeno, to, co odlišuje důvody vyjmenované v odst. 1 od důvodů vyjmenovaných v odst. 2, je právě nezbytnost posuzovat přiměřenost zásahu do soukromého nebo rodinného života cizince.* (...) *pro podporu uvedených závěrů srov. rozsudek Krajského soudu v Ostravě ze dne 9. 10. 2014, č. j. 22 A 61/2014 - 40, a rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 3. 2015, č. j. 9 Azs 306/2014 - 50 a ze dne 29. 7. 2015, č. j. 1 Azs 106/2015 - 48. V posledně citovaném rozsudku Nejvyšší správní soud mj. potvrdil závěr krajského soudu o tom, že § 77 odst. 1 zákona o pobytu cizinců neukládá správnímu orgánu posuzovat zásah do rodinného života. Konečně je možno poukázat na recentní rozsudek ze dne 4. 1. 2017, č. j. 9 Azs 288/2016 - 30, ve kterém se mj. uvádí: „Skutečnost, že zákonodárce do zákona výslovně nezakotvil nutnost zkoumat přiměřenost dopadů rozhodnutí o zrušení platnosti povolení k trvalému pobytu dle § 77 odst. 1 písm. c) zákona o pobytu cizinců, nepovažuje Nejvyšší správní soud za náhodnou. Nastavení podmínek pro zrušení trvalého pobytu dle daného ustanovení je totiž takové povahy, že nutně nevyžaduje korektiv v podobě zkoumání přiměřenosti dle § 174a zákona o pobytu cizinců. (...) Zcela jistě se*

mohl zákonodárce rozhodnout do zákona vložit požadavek na zkoumání přiměřenosti dopadů rozhodnutí dle § 77 odst. 1 písm. c) zákona o pobytu cizinců do soukromého a rodinného života. K tomuto kroku však u daného ustanovení nepřistoupil. Zkoumání přiměřenosti dopadů rozhodnutí dle zmíněného ustanovení do soukromého a rodinného není nezbytné ani z hlediska čl. 8 odst. 1 Úmluvy.“

[17] Zde je vhodné ke kasační námitce poznamenat, že se správní orgány přesto zabývaly dopadem zrušení trvalého pobytu do života stěžovatele, a to i s ohledem na mezinárodní práva dětí dle Úmluvy o právech dítěte (strana 5 prvostupňového rozhodnutí). Správní orgán prvního stupně uvedl, že stěžovatel žil v zemi původu na základě svobodného rozhodnutí rodičů, přičemž je na tento způsob života již uzpůsoben. Současně konstatoval, že trvalý pobyt byl stěžovateli udělen právě za účelem sloučení rodiny. Nebyl však takto využit, ale stěžovatel byl naopak odvezen do země původu, že žil nepřetržitě v péči jiných osob a navštěvoval základní školu.

[18] Tento obsahový protimluv je přítomen i v podané kasační stížnosti. Stěžovatel na jedné straně tvrdí, že nezletilé dítě má primárně zůstat v péči a výchově obou rodičů, jestliže ti pracují a mají vytvořeno veškeré zázemí na území ČR, argumentuje nepřípustností dlouhodobého odloučení od rodiny (nejméně od jednoho z rodičů) a tvrdí, že je třeba považovat rozhodnutí o zrušení trvalého pobytu za formalistické a nešetřící pravý účel aplikovaného ustanovení. Na druhé straně však současně poukazuje na specifika kultury země původu a poukazuje na „typické myšlení vietnamského rodiče“, kdy jsou děti posílány na kulturní a jazykovou výchovu k prarodičům, dlužno konstatovat, že na relativně dlouhou dobu a ve věku podstatně nižším než po jejich opětovném návratu do ČR, kdy tvrdí absenci důvodů pro zrušení nejvyššího pobytového oprávnění.

[19] Bude na stěžovateli a jeho rodičích, jaký způsob vzájemného soužití zvolí, přičemž nijak není bráněno jejich pravidelnému styku v zemi původu. S tímto posouzením přiměřenosti nad rámec zákona se zdejší soud zcela ztotožňuje. Další dopady zrušení trvalého pobytu, jako jsou finanční náklady na cestu zpět, na ubytování a na podání žádosti jsou jen logickým důsledkem naplnění zákonných důvodů dle § 77 odst. 1 písm. c) zákona o pobytu cizinců vedoucích ke zrušení trvalého pobytu. Stěžovatel bez závažného důvodu pobýval po dobu značně přesahující 12 měsíců mimo území států Evropské unie, včetně České republiky, přičemž takovým důvodem není v souladu s judikaturou Nejvyššího správního soudu docházka do základní školy v zemi původu (viz rozsudek NSS č. j. 8 Azs 117/2017 - 47). Stěžovatelem uváděná zvyklost posílat nezletilé děti vietnamských rodičů k prarodičům do země původu na jazykovou a kulturní výchovu je zcela irelevantní pro posouzení zákonných podmínek pro pozbytí pobytového oprávnění dle § 77 odst. 1 písm. c) zákona o pobytu cizinců.

[20] Odkaz stěžovatele na rozsudek NSS č. j. 1 Azs 174/2014 - 41 je nepřípadný, neboť ten se věcně týkal správního vyhoštění, tedy problematiky odlišné od nyní projednávané věci. Navíc téměř dvouletý pobyt mimo území České republiky, potažmo mimo území států Evropské unie, lze jen stěží považovat za porušení administrativní povinnosti, jak naznačuje stěžovatelem citovaný rozsudek.

[21] S poukazem na shora uvedené důvody Nejvyšší správní soud zamítl kasační stížnost jako nedůvodnou (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

[22] Soud rozhodl o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. za použití § 120 s. ř. s. Stěžovatel nebyl v řízení o kasační stížnosti úspěšný, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalované, jíž by jinak právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti příslušelo, soud náhradu nákladů řízení nepřiznal, protože jí v řízení o kasační stížnosti nevznikly žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 22. srpna 2019

Mgr. David Hipšr
předseda senátu